

KVALITETS-
REKOMMENDATION
FÖR ATT TRYGGA
ETT BRA ÅLDRANDE
OCH FÖRBÄTTRA
SERVICEN

Social- och hälsovårdsministeriets broschyrer (2014)

KVALITETS-
REKOMMENDATION
FÖR ATT TRYGGA
ETT BRA ÅLDRANDE
OCH FÖRBÄTTRA
SERVICEN

■ SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET
Helsingfors 2014

Kvalitetsrekommendation för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen
Social- och hälsovårdsministeriets broschyrer (2014)

ISBN 978-952-00-3468-9 (inh.)

ISBN 978-952-00-3469-6 (PDF)

URN:ISBN:978-952-00-3469-6

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3469-6>

www.stm.fi/sv/publikationer

Bilder: Tuulikki Holopainen

Förlag: Social- och hälsovårdsministeriet

Layout och tryckning: Juvenes Print - Finlands Universitets tryckeri Ab,
Tammerfors 2014

Innehåll

Inledning.....	7
Ett äldrevänligt Finland som mål	8
Vad innebär det att finländarna blir äldre?	9
Framtidens största utmaning: attitydförändring	9
Kvalitetsrekommendationen för ett äldrevänligt Finland ...	12
Varför kvalitetsrekommendationen är viktig	12
Vad är god kvalitet.....	13
Hur tolkas begreppen ”äldre befolkning” och ”äldre människa”?	13
1. Delaktighet och aktörskap	16
2. Boende och livsmiljö.....	18
3. Tryggande av en så frisk och funktionsduglig ålderdom som möjligt.....	19
4. Rätt service i rätt tid.....	22
5. Servicens struktur	24
6. Tryggande av vård och omsorg	25
7. Ledning	26

Inledning

I detta informationspaket hittar du information om de frågor som regleras i äldreomsorgslagen och om den kvalitetsrekommendation som tagits fram till stöd för tillämpningen av lagen. Målet är ett äldrevänligt Finland. Då du läser informationspaketet får du reda på till exempel vilka kommunens skyldigheter är så att du kan söka hjälp åt dig själv eller åt en nära anhörig. Informationspaketet är avsett för alla äldre människor och för nära anhöriga till dem.

Informationspaketet innehåller ett antal viktiga punkter ur kvalitetsrekommendationen som publicerades sommaren 2013. Om du vill bekanta dig med hela texten, *Kvalitetsrekommendation för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen*, hittar du den på social- och hälsovårdsministeriets webbplats (www.stm.fi/publikationer).

Ett äldrevänligt Finland som mål

Den äldre befolkningen i Finland (personer i en ålder som berättigar till ålderspension, 63 +) omfattar i skrivande stund drygt 1 miljon personer. Största delen av dem, nästan en miljon människor, klarar av vardagen på egen hand. Ca 140 000 personer får service regelbundet. Ca 90 000 personer får regelbunden service i hemmet. Serviceformerna är hemvård och stöd för närståendevård. Drygt 50 000 personer får vård och omsorg dygnet runt någon annanstans än i hemmet. Sådan vård ges på serviceboenden med dygnetruntvård, på ålderdomshem och inom långtidsvården på hälsocentralsjukhus. Se bild 1.

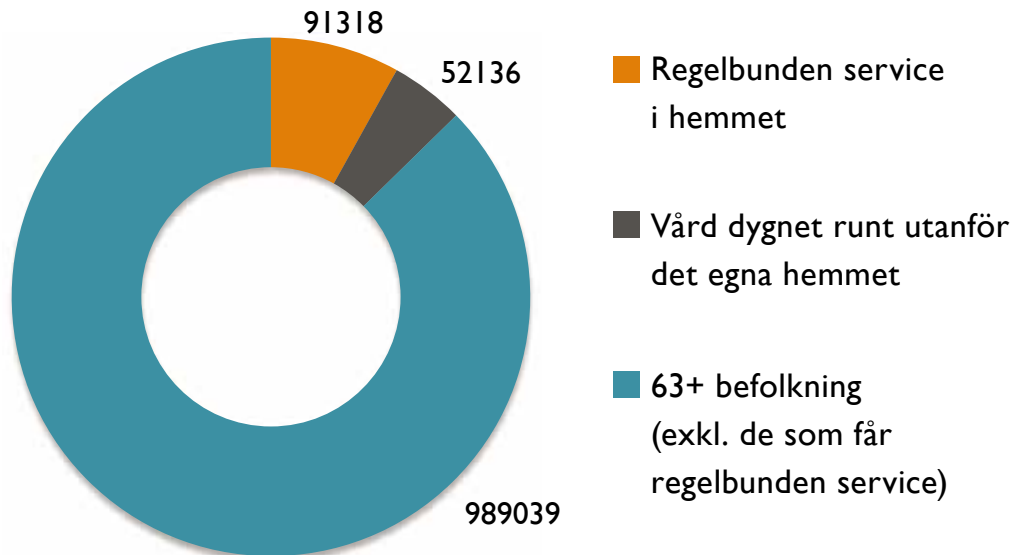

Bild 1. Personer som får regelbunden service / 63 år fyllda.

Vad innebär det att finländarna blir äldre?

Att Finlands befolkning blir äldre handlar inte bara om att antalet äldre människor ökar utan om att hela *befolkningsstrukturen förändras*. Faktorerna bakom befolkningens stigande ålder är att de stora åldersklasserna går i pension och att nativiteten och mortaliteten sjunker. Prognoserna visar att antalet äldre människor kommer att öka mest, särskilt i de äldsta åldersklasserna, medan det kommer att finnas allt färre barn och personer i arbetsför ålder.

Vi måste alltså kunna förbereda och anpassa oss allt bättre till den äldre befolkningens behov. Det kan vi göra genom att arbeta för att främja och säkerställa en ålderdom i bästa möjliga hälsa och funktionsförmåga. Med andra ord, måste vi se till tillgängligheten i boende- och livsmiljön och säkra att transportlösningarna fungerar så att äldre människor kan uträtta sina ärenden. Vi måste också understöda meningsfull sysselsättning, till exempel livslångt lärande och socialt umgänge. Det behövs ett genuint samarbete så att de äldre får komma till tals i all utveckling och i alla beslutsprocesser.

Framtidens största utmaning: attitydförändring

I all verksamhet är det viktigt att komma ihåg att äldre människor inte utgör någon enhetlig grupp. Bland dem som kallas för "äldre" finns det människor i mycket olika åldrar – från 63 till 100 – och av båda könen. Största delen av dem är dessutom tämligen friska och i gott skick. Endast var fjärde person över 75 får regelbunden service. Det finns allt från aktiva "grå pantrar" till personer som på grund av nedsatt funktionsförmåga inte kan vara delaktiga i samhället utan stöd. Det finns de som är lyckligt lottade och äldre som är utslagna, majoritetsbefolkning och minoriteter och äldre människor av varierande etnisk bakgrund.

Alla äldre människor måste oberoende av ålder och funktionsförmåga ha möjlighet att leva ett bra liv i sitt eget samhälle.

Perspektivet får aldrig bli så snävt att man ser äldre människor endast som personer som behöver och använder service. Det handlar också om ansvar. Människans eget ansvar och samhällets ansvar utesluter inte varandra. En äldre person ska alltid, i enlighet med sina krafter, ha möjlighet att delta, agera och ta ansvar. Han eller hon sätter upp sina egna mål, väljer vad han eller hon intresserar sig för och hur han eller hon agerar, och utvärderar sitt eget agerande.

Kvalitetsrekommendationen för ett äldrevänligt Finland

Varför kvalitetsrekommendationen är viktig

Social- och hälsovårdsministeriet och Finlands Kommunförbund har gett ut en kvalitetsrekommendation om utveckling av service för äldre 2001 och 2008. Kvalitetsrekommendationen har setts över 2013 så att den bättre ska motsvara vår tid. Syftet med rekommendationen är att göra alla medvetna om att den äldre befolkningens funktionsförmåga måste stödas och äldreomsorgslagen följas.

Det viktiga är att vi

- **väcker diskussion** kring ett bra åldrande, om hur vi ska trygga det, om vilken service som behövs och om servicens kvalitet genom att vi tillhandahåller verktyg med vilka dessa frågor kan dryftas
- **hjälper** äldre människor att själva fundera på vilka utmaningar den äldre befolkningen möter i deras kommun, genom att vi lyfter fram frågor som är viktiga ur deras perspektiv
- **förutser** äldrevänligheten i vår egen kommun utifrån riktiga data
- **hjälper** äldre människor att själva ta hand om sin hälsa och funktionsförmåga och förutse frågor som gäller deras boende
- **uppmuntrar** till att följa med hur befintliga arrangemang och den planerade framtiden går ihop, och se om de fyller de behov som finns idag och de som finns i framtiden
- **ger stöd** till kommunerna när det gäller att utveckla och bedöma servicen för äldre
- **hjälper** andra aktörer, bl.a. producenter av social- och hälsovårdstjänster, professionella aktörer i branschen och aktörer inom tredje sektorn att planera och utvärdera sin verksamhet

Det ultimata syftet med kvalitetsrekommendationen är att *hela befolkningen* ska kunna bibehålla sin hälsa och funktionsförmåga i bästa möjliga utsträckning på äldre dagar. När man behåller hälsan och funktionsförmågan kan man vara delaktig i samhällslivet, livskvaliteten blir bättre och man har mindre behov av social- och hälsovårdstjänster.

För de äldre människor som behöver service är rekommendationen inriktad på att trygga en service av god kvalitet som ger resultat. För att målet ska uppnås måste man reda ut den äldre befolkningens servicebehov och planera hur behoven kan tillgodoses på bästa sätt. Nästa steg är att sätta upp mål. Samma utrednings- och målsättningsarbete och samma genomförandeplaner ska inriktas på den individuella nivån. För att målen ska uppnås och servicen förbättras behövs dessutom en utvärdering av hur planerna har fullföljts.

Vad är god kvalitet

Service av god kvalitet innebär att klienternas behov har utretts och att servicen tillgodoser dessa behov. Service av god kvalitet är systematisk och ger resultat. Den följer de gällande bestämmelserna och är kostnadseffektiv. En service av god kvalitet bidrar till att bibehålla eller förbättra klientens funktionsförmåga och ger klienten bättre hälsa. Servicen är trygg. Den utgår från klientens behov, tillgodoser behoven och gör det i rätt tid.

Hur tolkas begreppen "äldre befolkning" och "äldre människa"?

I äldreomsorgslagen och i kvalitetsrekommendationen avses med äldre befolkning den del av befolkningen som är i en ålder som berättigar till ålderspension. Med äldre person avses en person vars fysiska, kognitiva, psykiska eller sociala funktionsförmåga är nedsatt. Detta kan bero på sjukdomar eller skador som har uppkommit, tilltagit eller förvärrats i och med hög ålder, eller på grund av degeneration med anledning av hög ålder.

REKOMMENDATIONEN LYFTER FRAM SJU TEMAOMRÅDEN

1. Delaktighet och aktörskap
2. Boende och livsmiljö
3. Tryggande av en så frisk och funktionsduglig ålderdom som möjligt
4. Rätt service i rätt tid
5. Servicens struktur
6. Tryggande av vård och omsorg
7. Ledning

I. Delaktighet och aktörskap

Detta tema ställer frågan: Hur säkerställa att den äldre befolkningen får sin röst hörd i de beslut som berör dem?

Med *delaktig äldre befolkning* avses att äldre människor som medlemmar av samhället och medborgare ska ha möjlighet att påverka samhället och servicen. Ur en äldre persons synvinkel innebär detta delaktighet i planeringen av den service man använder, delaktighet som klient i handläggningen av de ärenden man sköter och delaktighet i utvärderingen av servicens kvalitet, även då funktionsförmågan är nedsatt.

För att den äldre befolkningens delaktighet ska vara genuint garanterad krävs samarbete inom kommunen – mellan kultursektorn, idrottssektorn, undervisningssektorn och den tekniska sektorn – och med organisationer, företag och församlingar. Olika aktörer och generationer bör skapa och utveckla olika arenor tillsammans. Möten av denna typ resulterar ofta i ny verksamhet där alla får möjlighet att lära sig av varandra.

Möjligheten att delta i de kommunala och nationella beslutsprocesserna är en central kvalitetsfaktor.

Ett gott exempel som lyfts fram är *äldreråden*. Medlemmarna i äldreråd känner till äldre människors behov, förväntningar och erfarenheter. Deras viktigaste uppgift är att göra den äldre befolkningens röst hörd. Äldreråden måste vara med och ta fram, följa upp och utvärdera kommunens/områdets planer och delta i utvärderingen av servicens tillräcklighet och kvalitet. De har också som uppgift att hålla den äldre befolkningen informerad om aktuella ärenden. Äldreråden kan ha inflytande genom att ta fram propositioner, motioner och utlåtanden ur den äldre befolkningens perspektiv. Äldreråden kan också kalla

in beslutsfattare och experter för samråd. De kan lyfta fram ålderdomen som synpunkt och peka ut olika problem.

Äldreråd har tillsatts i de flesta kommuner i Finland men de lagstadgade uppgifter som äldreomsorgslagen föreskriver är ännu nya för dem. Enligt lagen ska till exempel kommunen samla in respons om sin service – och äldrerådet kan behandla denna respons.

För att höra äldre kommuninvånare har man ofta använt sig av åsikts- och responsenkäter och ordnat olika diskussionsmöten. Som stöd till dessa lösningar behövs dessutom medborgarråd och dialog inom dem. *Medborgarråd* avser att man arbetar i grupp genom att fundera, diskutera och bedöma. Med hjälp av råden är det möjligt att få fram väl övervägd och djupgående information om ett ärende.

Äldre människor måste ha möjlighet att vara delaktiga.

Tillgänglighet är en förutsättning för delaktighet. *Tillgänglighet* avser att människor kan använda produkter, platser och tjänster oberoende av ålder, sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

Enligt forskning försvåras äldre människors vardag av brist på delaktig och meningsfull sysselsättning, svårighet att röra sig, samhällets negativa attityder, ensamhet, otrygghet, upplevelser av nedsatt livskvalitet och otillräcklighet i fråga om service och förebyggande verksamhet.

Det finns till exempel olika personliga hjälpmedel som kan hjälpa överkomma vissa svårigheter, bl.a. hjälpmedel för att kunna röra sig, hörapparater eller ledarhundar. För många är det också ytterst viktigt att få hjälp av en annan person, t.ex. en närståendevårdare eller en personlig assistent. Mobilitetsfrämjande lösningar i omgivningen är hissar, ramper, belysning och transportservice.

Förutom att servicen ska vara tillgänglig måste äldre människor få vara med och planera den service de använder och delta i de beslutsprocesser som berör dem. Deras åsikt måste höras och nedtecknas i serviceplanen. De måste också ha tillfälle att utvärdera servicens kvalitet och hur bra den fungerar.

2. Boende och livsmiljö

Detta tema ställer frågan: Hur förutses behoven i fråga om boende och livsmiljö i din kommun, och vilket stöd får äldre personer för att kunna bo på egen hand?

När det gäller livskvalitet är den viktigaste boendeplatsen för äldre människor det egna hemmet. Det är en lösning som underbygger självbestämmanderätt, delaktighet och meningsfull sysselsättning. En person kan också själv göra sig beredd på de förändringar som ålderdomen innebär, genom att beakta de situationer av nedsatt funktionsförmåga som en stigande ålder för med sig och se vilka möjligheter bostaden och näromgivningen ger i sådana fall.

Kvalitetsrekommendationen understryker vikten av att människor själva förutser och förbereder sig för sin ålderdom.

På denna punkt är bostaden och näromgivningen särskilt viktiga. Hur tillgängliga bostadshus är har stor betydelse för hur man klarar sig på egen hand. Om tillgängligheten inte uppmärksammas kan olyckorna bli fler. Som exempel kan vi nämna att varannan person över 85 år faller minst en gång om året och till och med hälften av dem faller flera gånger. I synnerhet trappolyckor är mycket allvarliga för äldre människor. I gamla flervåningshus är det däremot hissarna som utgör de största utmaningarna. De är antingen för små eller saknas helt och hållet.

Eftersom majoriteten av äldre människor bor – och vill bo – kvar i eget hem är de viktigaste åtgärderna för en trygg ålderdom att förutse behov och ge stöd till ett självständigt boende. År 2012 bodde 90 procent av befolkningen över 75 år hemma.

Även om kommunerna gradvis har förändrat servicestrukturen genom att minska på institutionsvården, har förändringen varit rätt blygsam. Enligt forskning är vissa av dagens utrymmen på institutioner och servicehus trånga och

hjälp inte de boende att klara sig på egen hand. Det behövs fler enkelrum och servicen bör omstruktureras så att den understöder boende i eget hem. I en äldrevänlig kommun finns det olika boendialternativ för äldre människor och fungerande kopplingar mellan boende och service, och boendemiljöerna är tillgängliga och trygga.

3. Tryggande av en så frisk och funktionsduglig ålderdom som möjligt

Detta temaområde påminner oss om följande: Ta hand om dig själv. Du själv håller nyckeln till din egen ålderdom och ditt eget välbefinnande. Rör på dig regelbundet och ät hälsosamt. Följ med hur du mår.

Äldre människor är i större behov av regelbunden service än andra, eftersom funktionsförmågan förändras med åldern. I takt med att de äldre åldersklasserna växer ökar också behovet av service. Denna utveckling kan dock lindras genom målmedvetna förebyggande åtgärder.

Finlands befolkning åldras snabbt, och det blir allt viktigare att trygga allas hälsa och funktionsförmåga. Ett friskt åldrande bidrar direkt till längre arbetskarriärer och till att äldre människor är fullt delaktiga i samhället. Det förbättrar livskvaliteten och minskar behovet av social- och hälsovårdstjänster. Genom detta påverkas också den offentliga ekonomin.

Genom att satsa på service som främjar välbefinnande och hälsa får man fler år av god funktionsförmåga och skjuter behovet av service längre fram på livskurvan. Rehabilitering är ett särskilt viktigt kapitel. För att äldre människor ska kunna bo kvar hemma behövs det fler och mer varierade rehabiliteringstjänster. Det behövs även mer kostrådgivning (läs mer på finska: *Ikääntyneiden ravitsemussuositukset*, www.ravitsemusneuvottelukunta.fi) och fler anvis-

ningar om fysisk aktivitet. Det finns bra evidens för att de ger resultat. Det finns också mycket man kan göra för att främja hjärnhälsan (läs mer: *Nationella minnesprogrammet*, www.stm.fi).

Eftersom funktionsnedsättningar är vanliga bland äldre människor, särskilt inom de äldsta åldersklasserna, bör uppmärksamhet ägnas åt de grupper för vilka prognoserna visar de största riskerna i detta avseende. Att kunna identifiera riskgrupperna är inte alltid lätt. På webbsidan för din kommun kan du läsa om de informationstjänster som kommunen har för äldre invånare.

TIPS FÖR EN GOD HÄLSA

För en god hälsa bör man förutom de allmänna hälsoråden gärna beakta följande råd.

KOSTRÅD

- Tänk på matens kvalitet, regelbundna mattider och på att äta varierat så att du får tillräckligt med bl.a. protein, energi, vätska och fiber.
- Håll ett öga på viktförändringar och berätta om dem för hälsovårdspersonalen.
- Kom ihåg att äta D-vitamin.
- Sköt om din mun och dina tänder.

MOTIONSÅD

- Skaffa information om fysisk aktivitet som passar dig.
- Låt bedöma din kondition och rörlighet vid behov, bl.a. fothälsan.
- Gör vardagsmotion till en del av din dag och delta t.ex. i ledda motionsrundor.
- Rör på dig regelbundet, gå ut och promenera även om det är bara 10 minuter åt gången.

DELTA, IAKTTA OCH FÖRUTSE

- Delta i aktiviteter och evenemang som intresserar dig, bli inte ensam.
- Prata om saker som oroar dig och fråga människor som vet om råd.
- Iaktta din hälsa och förutse möjliga risker, t.ex. att du kan falla.
- Be om hjälp till exempel i frågor som gäller förutseende åtgärder och reparationer i bostaden.
- Kom på en ny hobby som passar dig, börja lära dig något nytt och intressant.
- Se till att dina vaccinationer är i skick, låt vaccinera dig bl.a. mot influensa

4. Rätt service i rätt tid

Detta temaområde är särskilt viktigt: Klarlägg vilken service du behöver och ta reda på vilka villkor som gäller för tjänsterna i din kommun. Kommunen har skyldigheten att informera dig om villkoren på vilka man är berättigad till tjänsterna.

I kvalitetsrekommendationen är detta temaområde avsett särskilt för yrkesutbildade personer inom branschen. Temaområdet behandlar olika servicefrågor, från kartläggning av behov till verkställande av service.

Enligt kvalitetsrekommendationen måste kommunen ta fram och publicera grunder som förklarar de villkor på vilka äldre människor har rätt till socialtjänster och andra stödåtgärder inom socialvården. Grunderna måste publiceras så att de är tillgängliga och lättbegripliga för den äldre befolkningen.

I begreppet service ingår såväl rehabilitering som en trygg medicinering.

Ur allmänhetens synvinkel bör man komma ihåg att service alltid börjar med att man kartlägger behov. När ett servicebehov blir aktuellt måste man göra en uttömmande utredning av behovet. Det är startskottet för planeringen och genomförandet av den service som en äldre människa är i behov av. En person kan själv be att få sitt *servicebehov* bedömt, eller så kan en anhörig, vän eller t.ex. en granne ringa kommunen om de märker att personens funktionsförmåga har blivit sämre eller att något annat inte står riktigt till.

När servicebehovet är klarlagt är nästa steg att göra upp en *serviceplan*. Planen tas fram i samråd med den äldre personen. Vid behov kan hans eller hennes anhöriga/närstående också kopplas in. Alla åsikter ska höras och den äldre personens åsikter ska nedtecknas i serviceplanen. Serviceplanen måste vara aktuell och den måste omfatta alla tjänster som den äldre personen behöver.

Det tjänstemannabeslut som fattas gäller de socialtjänster som kommunen har ansvaret för. Om man inte är nöjd med beslutet har man rätt att söka ändring.

Serviceplanen genomförs av alla de aktörer som antecknats i planen tillsammans.

Den äldre personen ska få den service som han eller hon har beviljats.

Servicen *uppföljs* regelbundet för att se hur den *genomförs*. Om det sker förändringar i servicebehovet, till exempel om funktionsförmågan försämras, måste servicen planeras om.

Serviceprocessen i ett nötskal

- Hela servicebehovet bedöms som helhet
- En serviceplan tas fram
- Tjänstemannabeslut om kommunens socialtjänster
- Servicen genomförs – samarbete mellan alla berörda aktörer
- Personen får den beviljade servicen
- Servicen följs upp regelbundet
- Respons samlas in och behandlas: kommunen ska samla in respons och äldrerådet kan välja att behandla den

5. Servicens struktur

Detta temaområde påminner oss om följande: Lär dig att fråga hur den äldre befolkningens angelägenheter är ordnade i din kommun, och om kommunen tar befolkningens åldersutveckling i beaktande.

Servicestrukturerna för den äldre befolkningen måste motsvara äldre människors servicebehov. De gamla servicestrukturerna måste ses över för att detta ska uppfyllas. Många inhemska och internationella undersökningar och rekommendationer framhåller att vi bör dra ner på institutionsvården och att det behövs mer service i hemmet och boendeservice av olika slag. Nu uttrycks detta mål också i äldreomsorgslagen.

Att skapa möjligheter för boende i hemmet är ett viktigt strategiskt val. För att en äldre människa ska kunna bo kvar hemma längre än i nuläget måste man satsa på att främja bevarandet av hälsan och funktionsförmågan i ålderdomen och på att öka tillgången på rehabilitering i dess olika former.

Det är viktigt att lämpliga boende- och vårdarrangemang tryggas och att anhöriga och närstående får stöd vid den äldres sida.

I kvalitetsrekommendationen betonas att kommunerna måste sätta upp mål som handlar om att anpassa servicestrukturen till den äldre befolkningens behov. Kommunen måste följa med läget både för den regelbundna service som den äldre befolkningen får och för annan behövlig service. Kommunen ska följa med hur täckande servicen är, och hur den är inriktad.

- handledning i sunda livsvanor
- handledning i socialvård och annan social trygghet,
- olika stödtjänster
- fysioterapi och ergoterapi i rehabiliteringssyfte
- tjänster för multiprofessionell rehabilitering, tillfällig hemvård, dagverksamhet och kortvarig vård

6. Tryggande av vård och omsorg

Detta tema ställer frågan: Är personalen tillräckligt stor? Är kunnig personal en garanti för service av god kvalitet? Är personal- och kunskapsresurserna rätt fördelade?

En tillräcklig mängd kunnig personal är en nödvändig förutsättning för att servicen för den äldre befolkningen garanterat är trygg och av god kvalitet. Olika undersökningar har visat att förutom av mängden personal är vårdens kvalitet starkt beroende av personalens kompetens, av att kompetensen används rätt och av ett kompetent närledarskap.

En noggrann och allsidig behovsanalys är också en förutsättning för att personalen dimensioneras och personalens kompetens används rätt. Vården och omsorgen bör granskas i bredare omfattning. Äldreomsorgslagen innehåller bestämmelser om personalens storlek och kompetens.

Kvalitetsrekommendationen innehåller ingående rekommendationer för personaldimensionering och personalstruktur inom hemvård, på serviceboenden med dygnetruntvård, på ålderdomshem och inom långtidsvården på hälsocentralsjukhus. Personalen ska alltid dimensioneras utifrån klienternas fysiska, kognitiva, psykiska och sociala funktionsförmåga och servicebehov.

Anhöriga och närstående är en viktig resurs när det gäller att trygga den vård och omsorg en äldre person behöver. Det är till allas fördel att denna resurs hålls i skick och får ett målinriktat stöd.

Om en äldre person använder flera olika serviceformer och behöver hjälp med att få servicen och samordna den, måste kommunen utnämna en *ansvarig arbetstagare*. Den ansvariga arbetstagarens uppgift är att i samråd med den äldre personen följa upp hur serviceplanen fullföljs och följa med eventuella förändringar i servicebehovet. Den ansvariga arbetstagaren ska också ge den äldre personen råd och hjälp i frågor som gäller erhållande av tjänster och förmåner.

7. Ledning

Detta temaområde påminner oss om följande: Det behövs ett bestämt ledarskap – led och ta ansvar!

Det sista temaområdet är ledning. Kommunernas social- och hälsovårdssektor måste genom ledarskap skapa förutsättningar för en service som är ett stöd till hela den äldre befolkningens funktionsförmåga och garanterar en sammanhängande och högklassig servicehelhet som motsvarar deras behov.

Den strategiska ledningen i kommunerna har ansvaret att

- samarbeta för att vara till stöd för den äldre befolkningens välbefinnande
- göra upp en plan för varje fullmäktigeperiod med åtgärder till stöd för den äldre befolkningens välbefinnande och för arrangerande och utveckling av servicen och närståendevården
- anvisa tillräckliga resurser för att genomföra planen
- utvärdera servicens tillräcklighet och kvalitet varje år
- se till att servicen är tillgänglig på lika villkor och att klienternas språkliga rättigheter tillgodoses
- förvärva tillräcklig och mångsidig expertis
- inrätta ett äldreråd och garantera rådets verksamhetsvillkor samt se till att rådet har möjlighet att delta i planeringen, beredningen och uppföljningen av kommunens olika verksamheter
- ordna rådgivning och annan service som är till stöd för den äldre befolkningens välbefinnande

Kommuninvånarna har till uppgift att följa med vad deras kommun gör, att delta i samarbetet när de så önskar och att ingripa när problem upptäcks. Vi alla behövs för att skapa ett äldrevänligt Finland.

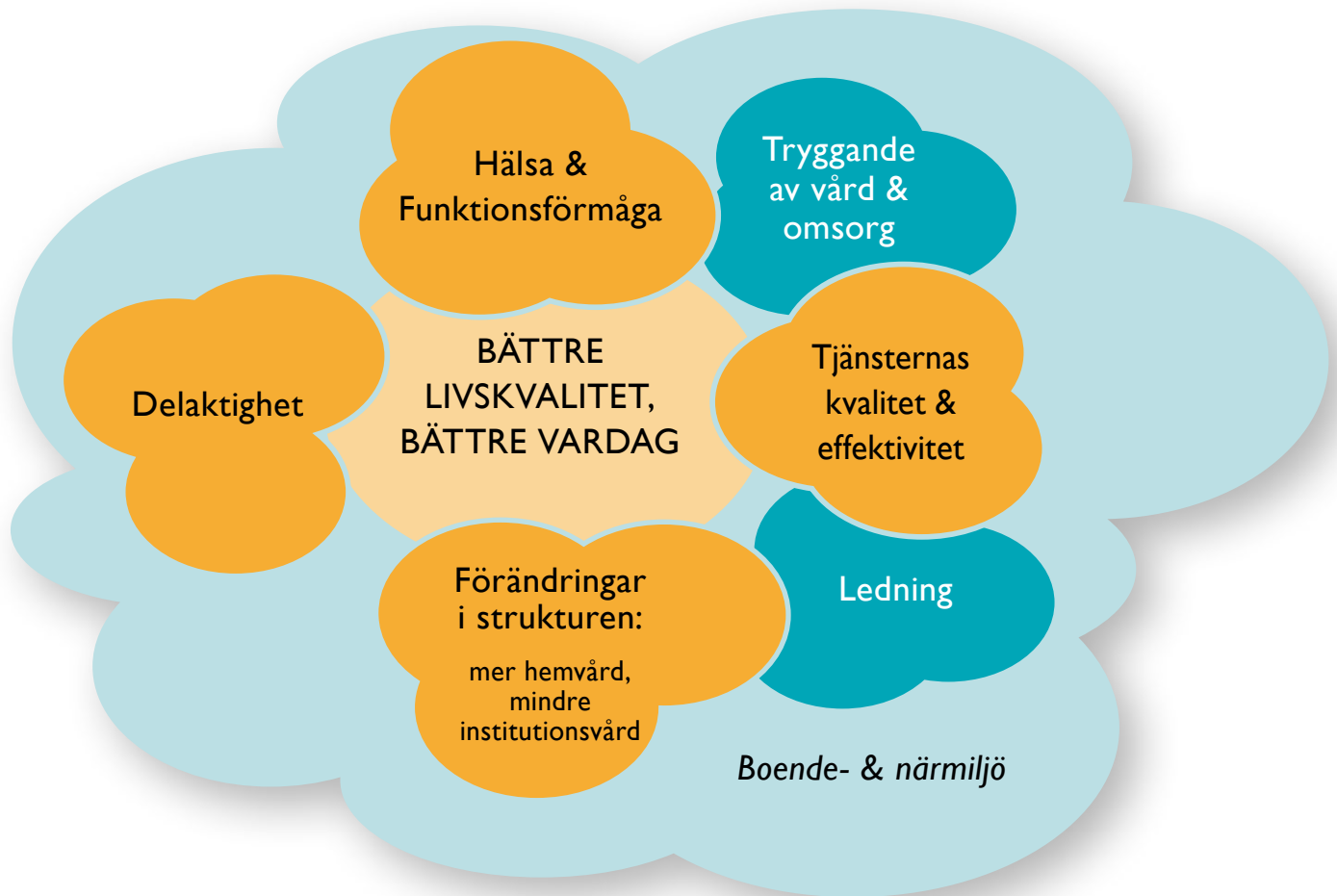

Bild 2. Kvalitetsrekommendationens innehåll i sin helhet

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Telefon 0295 16001 (Statsrådets växel)
Postadress PB 33, 00023 Statsrådet
www.stm.fi

Denna broschyr finns på social- och hälsovårdsministeriets webbplats
www.stm.fi/sv/publikationer

Beställningstjänst via e-post
Beställ social- och hälsovårdsministeriets senaste publikationer per e-post

- publikationer
- pressmeddelanden och webbnyheter
- Fokus-artiklar
- Kommuninfo

Beställning per e-post på adressen
www.stm.fi/tilauspalvelu

ISBN 978-952-00-3468-9 (inh.)

9 789520 034689